

Záró-szigorlat
Vizuális és környezetkultúra tanár (MA) 5 féléves

1. A természet jelenségeinek számunkra megragadható azon törvényszerűségei, amelyeknek a művészetben is különleges jelentősége van.
2. Természeti formák, művészi formák kapcsolata, Aranymetszés, fraktálok a természetben és a művészetben.
3. A projektmódszer lényege és fellelhetősége más tanítási módszerekben. Mutassa be egy projektmű fázislépései az elképzeléstől a megvalósításig.
4. A stúdium (a kockától az aktig) komplexsége és használhatósága a kreativitásban.
5. Anyagok és stílusok ütköztetése kreatív feladatokban.
6. Betűk, szavak, mondatok, mint képi elemek — szöveg és kép kapcsolata a képzőművészetben (2 - 2 magyar és külföldi művész példája).
7. Az illuzionista festészet a XX. század művészetében (példákkal).
8. A lineáris perspektivikus felfogással szemben megjelenő térábrázolási rendszerek (példákkal illusztrálva).
9. Erdély Miklós művészetpedagógiája és művészetelméletét meghatározó kreativitás-kutatások.
10. Az optikai és az optika nélküli fotografiai képalkotás formái.
11. Az analóg fotografiai képrögzítés fajtái (fotografiai eljárások, nemes eljárások).
12. A fotográfia műfaji besorolásai a szubjektív dokumentarizmus és a képzőművészeti fotó fő jellemzői (mindkét műfajból 2-2 magyar és külföldi alkotó példája).
13. A fotókollázs és fotómontázs megjelenése a képzőművészetben, létrejöttének körülményei (2- 2 magyar és külföldi alkotó példája).
14. A nyolcvanas évek művészete — transzavantgárd, újfestészet, újeklektika, appropriation art (külföldi és magyar példák)
15. A szimulakrum – Baudrillard szimuláció-elmélete, s annak hatása a művészetben (külföldi és magyar példák)
16. A képi fordulat, mint elméleti jelenség – Mitchell tanulmánya (külföldi és magyar példák)

17. A művészet és a művészettörténet végének kérdésköre C. Danto és Hans Belting írásai nyomán
18. Új anyagok és technikák alkalmazása a XX. század második felének művészetében (videó, videó-installáció, digitális eljárások, műanyagok, egyéni utak - külföldi és magyar példák)
19. A nőművészet sajátosságai Amerikában és Európában (külföldi és magyar példák)
20. Land art, nature art. Az ökológiai gondolkodás a művészetben – recycling art ökoművészet (külföldi és magyar és példák).
21. A művészei új formái, új helyszínei. A public art (graffiti, street art, new genre, public art) műfaji sajátosságai, kapcsolata a politikával, a médiával, a városlakókkal. Bourriaud reláció esztétikája (külföldi és magyar példák)
22. Assemblage, environment, happening (2 – 2 magyar és külföldi művész példája).
23. Az ökológiai gondolkodás megjelenése a művészetben – recycling art, ökoművészet (2-2 magyar és külföldi példa).
24. Susan Sontag és Roland Barthes fotóelméleti munkái alapján sorolja fel a fénykép mint reprezentációs forma legfontosabb ismertetőjegyeit.
25. Mi a „mozgásképp” (Gilles Deleuze kifejezése)? A film mennyiben jelent más reprezentációs formát, mint az állókép használatára épülő többi vizuális műfaj (grafika, festmény, fotó)?
26. Mit jelent Martin Heidegger *A műalkotás eredete* című művében az „igazság” fogalma?
Ismertesse a mű főbb állításait!
27. A környezet és tárgykultúra helye az ember világgépének alakulásában.
A kozmikus ember világgépe, ember és a művészet.
A szimbolikus gondolkodás lényege, a szimbólumok eredete és közösség formáló tartalmai.
(válasszon a lehetőségek közül és azt dolgozza ki részletesen)
  - a) Kísérlet az ősi tárgykultúra máig fennmaradt rítusainak értelmezésére, és egyes rítusainak megvalósítására.
  - b) A színszimbolika fontossága és annak ismertetése az általános iskolai és különösen a gimnáziumi oktatásban

28.. Az új környezeti jelenségek, korunk vizuális világképének alakulása.
(válasszon a lehetőségek közül és azt dolgozza ki részletesen)

- a) A tudomány és a technika környezet alakító hatása. A globalizálódó világ hatása a makró és mikro környezetre.)
- b) Az egyszer használatos tárgyak dömpingjének hatása a gondolkodásra és ez által a tárgyi, valamint a képi gondolkodásra is.
- c) A világválság jelenségeire adott válaszok: a modern társadalom mítosztalansága és az új mítosz jelenségek (a szemét és a giccs, mint az új környezeti dekonstrukció és mint szubkultúra tudati, és művészeti tükröződése... pl. építészetben, festészetben ,szobrászatban.)

BIBLIOGRÁFIA

Dernpsey, Amy: A modern művészet története. Stílusok, iskolák, mozgalmak. Képzőművészeti Kiadó, Budapest, 2003.

Bernard, Edina: A modern művészet 1905-1945, Larousse, Helikon Kiadó, Budapest, 2000.

Pradel, Jean—Louis: A jelenkor művészete, Larousse, Helikon, Budapest, 2002.

Read, Herbert: A modern festészet. Corvina Kiadó, Budapest, 1965.

Read, Herbert: A modern szobrászat, Corvina Kiadó, Budapest 1968.

Andrási Gábor – Pataki Gábor – Szűcs György Zwickl András: A magyar képzőművészet a XX. században. Corvina Kiadó, Budapest.

Hegyí Lóránd: Élmény és fikció. Modernizmus – avantgárd – transzavantgárd. Jelenkor Kiadó, Pécs, 1991.

Tatai Erzsébet: Művészettörténeti ismeretek Enciklopédia Kiadó, Budapest, 2004.

Hegyí Lóránd: Radikális eklektika. A nyolcvanas és kilencvenes évek magyar művészeti in: Katalógus Mythos Memoria Historia. Fővárosi Képtár, Kiscelli Múzeum, 1997. (www.art-hungry.com)

Barrow, John D: A Művészi Világegyetem, Vince Kiadó, Budapest 1995.

Falus Róbert: Az aranymetszés legendája, Magyar könyvklub, Budapest, 2001.

Fél Edit, Hofer Tamás, K. Csilléry Klára: A magyar népművészet Corvina Kiadó, 1969.

Hargittai Magdolna: Képes szimmetria, Galenus Kiadó, Budapest, 2005.

Hofstadter, Douglas. R.: Gödel, Eschere, Bach: Egybefont Gondolatok Birodalma. Típotex, Budapest, 2002.

Lantos Gábor A szimmetriák világa, a világ szimmetriái. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2000

Mlodinov, Leonard: Euklidész ablaka. A geometria története a párhuzamosoktól a hipertérig. Akkord Kiadó, 2001.

Molnár V. József: Világ –Virág. A természetes műveltség alapjelei és azok rendszere. Örökség Könyvek, Budapest, 1996.

Pap Gábor: Jő pásztorok hagyatéka, Magyar Népművészet. Pódium Műhely Egyesület. Magányos Kiadó, Debrecen, 1993.

Pernecky Géza: Fraktlok és viselkedésminták. Kijarat Kiadó, Budapest, 1998.

Bernath J. Alex (2007): Környezeti nevelés a művészet eszközeivel (Land Art). *Új Pedagógiai Szemle* LVII.

Purce, Jill: The mystic spiral, Journey of the Soul. Thames and Hudson, 1990.

Rees, Martin: Csak 6 szám, Az Univerzumot kialakító erők, Vince Kiadó, 2001.

Stewart, Ian: A természet számai. A matematikai képzelet irreális realitása. Kulturtrade Kiadó, Budapest, 1997.

Weyl Hermann: Szimmetrica, Gondolat, Budapest, 1982.

Farkas András (szerk.): Vizuális művészetek pszichológiája I-II. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1997.

Arnheim, Rudolf: A vizuális élmény. Gondolat, Budapest, 1979.

Panofsky, Erwin: A jelentés a vizuális művészetekben. Gondolat Kiadó, Budapest, 1980.

Clark, Kenneth: Nézeteim a civilizációról. Gondolat Kiadó, Budapest, 1985.

Kent, Sarah: Kompozíció. A kép elemek elrendezésének elmélete és gyakorlata. Szemtanú Sorozat. Park Könyvkiadó, Budapest, 2001.

Bernard, Edina: A modern művészet 1905 – 1945. Helikon Kiadó, Larousse. (Művészettörténeti szabadegyetem sorozat): Cole, Alison: Perspektíva. A térábrázolás a reneszánsztól a pop-artig. Szemtanú Sorozat. Part Kiadó, Budapest, 1993.

A művészet története c. sorozat kötetei. Corvina Kiadó, Budapest.

R. L. Gregory – E. H. Gombich: Illúzió a természetben és a művészetben.

Kepes György: A látás nyelve

Eröss Istvan (2011): *Természetművészet*. Magankiadás, Budapest.

Sturcz Janos (1994): Természetesen... Magyarországon. Természeti anyagok, energiák és helyszínek használata a magyar művészetben 1970-től napjainkig. In: *Természetesen. Természet és művészet Közép-Európában*. Katalogus. Balványos Anna – Bard Johanna (szerk.) Ernst Muzeum, Budapest.

Ajánlott weboldalak:

Julia set – Wikipedia, the free encyclopedia.

Royal Society Publishing – Proc. R. Soc. B(1996) – Volume 275 – Number 1630, January 07. 2008. p. 11- 17. – Geometry and self-righting of turtles – Journal Article.

The Fibonacci Numbers and Golden section in Nature.

Aranymetszés. (magyar nyelvű).

Fraktál. (magyar nyelvű).